

De gewone tuinslak als reparateur

Sokken stoppen, kleren verstellen, wie doet dat tegenwoordig nog? Iets nieuws aanschaffen is eenvoudiger. Een huisjesslak gaat niet zo met de tijd mee. Hij is letterlijk 'gehecht' aan zijn schelp en probeert een beschadiging te herstellen.

Tekst en beeld Gerhard C. Cadée

ORZAAK BESCHADIGING?

Beschadigingen aan slakkenhuizen ontstaan vaak door predators die de schelpen proberen te kraken. Soms beginnen zij bij de mondrand. Slagen zij er niet in de prooi te bereiken, omdat die ver teruggekropen is in zijn woning, dan kan de slak die beschadigde mondrand weer herstellen. Wat zichtbaar blijft, is een litteken: een rafelige richel in het slakkenhuis. Een andere beschadiging is een gat in het slakkenhuis. Tuinslakken worden vaak door ratten en lijsters gegeten. Zij maken een gat op enige afstand van de mondrand en zijn succesvol gezien de vele kapotte tuinslakken die je kunt vinden. Bij de door mij opgeraapte tuinslak komt de beschadiging vermoedelijk niet door een predator. Die zou de slak ook wel verder consumeren als hij eenmaal een gat heeft gemaakt. Een mechanische oorzaak ligt meer voor de hand. De in de buurt rondlopende schaapskudde bracht mij op het idee dat een schaap getrapt zou kunnen hebben op de slak.

Interessant was in dit opzicht een bezoekje op internet aan www.petsnails.co.uk. Hier vond ik gegevens over vergelijkbare beschadigingen bij slakken die men als huisdier houdt, zoals de Afrikaanse reuzenslak (agaatslak) *Achatina fulica*. Het per ongeluk op je slak trappen, blijkt een belangrijke oorzaak van die beschadigingen. Op deze website veel foto's en adviezen hoe je het herstel kunt bevorderen. In één à twee weken kunnen deze reuzenslakken een niet te groot gat weer herstellen.

SHELPPREPARATIES

Duikend in de literatuur vind je natuurlijk veel informatie over schelpreparaties. Al in 1929 geven Dorsman en de Wilde een heldere uitleg in een vroege uitgave van de (K)NNV. Zij leggen uit dat een schelp in het algemeen uit drie lagen bestaat, van buiten naar binnen een hoornlaag (periostracum), een prismatische kalklaag en een parelmoerlaag. De parelmoerlaag wordt afgezet door de

hele mantel van de slak die de binnenkant van het slakkenhuis bedekt. De buitenste twee worden afgescheiden door de rand van de mantel, dus bij de mondrand van het slakkenhuis. Bij een beschadiging van de mondrand worden alle drie lagen weer aangelegd. Bij een gat verwijderd van de mantelrand kan alleen de parelmoerlaag worden afgezet.

Ik citeer graag wat zij op bladzijde 29 over de door mij gevonden reparatie schrijven: 'Is bijvoorbeeld een huisje van een slak door een of andere oorzaak gedeeltelijk vernield en zijn de afgebroken schelpstukken op de mantel blijven liggen, dan lijmt de nieuwgevormde parelmoerlaag alles weer aan elkaar. Met dien verstande dat er geen sprake is van het goedleggen der scherven: alles wordt vastgekit in de positie, waarin het zich toevallig bevond. Zulk een gerepareerd slakkenhuis ziet er dan ook uit als een kledingstuk, waarop door een minder kundige hand een lap is gezet.' Mooier kan ik het niet beschrijven.

Gerhard C. Cadée is redacteur van *Natura*. Gebroken en gerepareerde schelpen vormen al een halve eeuw één van zijn hobby's.

LITERATUUR

Dorsman, L. & A.J. d Wilde, 1929. De Land- en Zoetwatermollusken van Nederland. Uitg. Ned. Natuurhist. Ver. No 3, Wolters Groningen. 276 p.